

gündem

NAZALI

VERGİ

HUKUK

SOSYAL
GÜVENLİK

REKABET

GÜMRÜK

AR-GE VE
FİKRİ MÜLKİYET

TEŞVİKLER VE
OUTSOURCİNG
HİZMETLER

TEŞVİKLERDE GÜNCEL GELİŞMELER BÜLTENİ

Ekim 2019

İçindekiler

- 01 Ticaret Bakanlığı
- 02 Sanayi Bakanlığı-Yatırım Teşvik
- 03 TÜBİTAK
- 04 KOSGEB
- 05 Türk Eximbank
- 06 Tarım ve Orman Bakanlığı

03

04

16

18

20

23

Ticaret Bakanlığı

1. Karadağ ile Serbest Ticaret Anlaşması Revizesi

Ticaret Bakanlığının duyurusuna göre 2010 yılında yürürlüğe giren Türkiye ve Karadağ arasındaki serbest ticaret anlaşmasının kapsamı 1,5 yıllık bir çalışmanın ardından genişletilmiştir.

Bu kapsamda giderek artan ikili ticaret hacminin sürdürülebilir ve sağlam bir zemine oturtulmasını sağlamak amacıyla iki protokol imzalanmıştır. Biri tarım ürünlerinin pazara girişlerinin kolaylaştırılması iken diğeri ise hizmet ticaretiyle alakalıdır.

2010 yılında ikili serbest ticaret anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle Türkiye'nin Karadağ'a olan ihracatı 27 milyon dolardan **79 milyon dolara** çıkmış, ithalat ise 6 milyon dolardan **24 milyon dolara** yükselmiştir.

Açıklamada ayrıca Bosna Hersek ve Sırbistan ile halihazırdaki serbest ticaret anlaşmalarının kapsamlarının geliştirilmesi çalışmalarının devam ettiği belirtilmiştir.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

Sanayi Bakanlığı - Yatırım Teşvik

2.Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında ve Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararlarda Yapılan Değişiklikler

15 Haziran 2012 tarihli ve 3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda ve 17 Ekim 2016 tarihli ve 9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda değişiklik yapılmasına dair 1402 sayılı ve 1403 Cumhurbaşkanlığı Kararları 7 Ağustos 2019 tarihli ve 30855 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yayımlandıkları tarihte yürürlüğe girmiştir.

Yapılan önemli değişiklikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

1) Asgari 50 milyon TL'lik olan Büyük Ölçekli Yatırımlara sağlanan destekler sona ermiştir. Büyük Ölçekli Yatırımlara dair tüm ibareler karardan çıkarılmıştır.

2) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen orta-yüksek ve yüksek teknolojlili Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar için çağrı esaslı Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Bununla alakalı olarak çalışma usul ve esaslarının bakanlık tarafından belirlendiği Öncelikli Ürün Listesine ilişkin başvuruları değerlendirerek destek kararı verecek Program Değerlendirme Komitesi kurulmuştur.

3) Projelerin Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar kapsamında değerlendirilebilmeleri için asgari sabit yatırım tutarları, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı için 50 milyon TL, diğer yatırımlar için ise 500 milyon TL olarak belirlenmiştir. Proje Değerlendirme Komitesi, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı şartlarını sağlayan yatırımlardan uygun gördüklerini Stratejik Yatırımlar kapsamında desteklenmesine karar verebilir.

4) Faiz desteği ibareleri "faiz desteği veya kar payı" şeklinde değiştirilerek faiz desteğinin yanına kar payı da eklenmiştir.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar için [tıklayınız](#).

Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına dair için [tıklayınız](#).

3. Bakanlık Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programını Başlatıyor

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'dan yapılan bir açıklamada 7 Ağustos 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının," diğer adıyla "Uçtan Uça Yerlileştirme Programı, cari acığı kalıcı olarak azaltmak ve teknoloji öncülüğünde büyümek amacıyla ar-ge sonucu ortaya çıkan ürünlerin ticarileşmesini ve yerli katma değer artmasını esas alan sonuç odaklı bir program olduğu vurgulanmıştır. Böylece ithal ara malı oranı azaltılarak 30 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilmesi öngörülmektedir.

Bu çerçevede desteklenecek yatırımlar, yatırımlarda devlet yardımları kapsamındaki stratejik yatırım teşviğinden faydalanabilecektir. 50 milyon TL'nin üzerindeki yatırımlar ise proje bazlı devlet yardımlarından yararlanabilecektir.

Program kapsamında desteklenmek üzere makine, bilgisayar, elektronik, optik, elektrikli teçhizat, eczacılık, kimya ve ulaşım araçları sektörlerinden 400 farklı orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürün grubundan oluşan ve geleceğin teknolojik ürünleri dikkate alınarak hazırlanan Öncelikli Ürün Listeleri ilan edecektir. Program, pilot sektör olarak seçilen makine ile başlayacaktır.

Öncelikli Ürün Listelerinin oluşturulmasında göz önünde bulundurulacak parametreler aşağıdaki gibidir;

- » Teknoloji düzeyi
- » Dünya ithalat trendi
- » Türkiye ihracatı, ithalatı ve dış ticaret farkı
- » Dünyada ilk 3 ihracatçı ülkenin pazar payları
- » Ürünün karmaşıklık endeksi
- » Pazar yoğunlaşması
- » Katma değer potansiyeli
- » İhracatta rekabetçilik
- » Türkiye'de bu alandaki girişim sayısı ve üretim miktarı
- » En fazla ticaret yapılan ilk 3 menşei ve çıkış/gidiş ülkesi
- » Ürün benzerlik konumu
- » Ürünün ileri ve geri bağları

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

4. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ile Öncelikli Ürün Listesindeki Sektörlere Destek

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği 18 Eylül 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ’de yer alan açıklamalar aşağıda özetlenmiştir. Tebliğ ile öncelikli ürün listesinde yer alan ürünlerin üretiminin artırılması ve sektörlerin gelişimi için yapacakları proje ve yatırımlara tek portal üzerinden destek sağlanacaktır.

Amaç ve kapsam

Bu Tebliğin amacı, Türkiye’de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaya yönelik olarak yürütülecek Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının uygulama esaslarını tespit etmektir.

Programın tanımı ve öncelikli ürün listesi

Program, Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması amacı doğrultusunda, Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşları tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerde yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir programdır. Programda, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitesinin

geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, yurt içi üretim yetkinlikleri, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulması öngörülmektedir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu teknolojik gelişime katkı sağlayacak yatırım projelerinin, uçtan uca bir yönetim ve destek modeli ile Program kapsamında hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşlarının sağladığı destekler; bu desteklerin orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlere yönelik olarak verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere, Bakanlık uhdesinde yer alan Program Portalı üzerinden tek pencere mekanizması ile yürütülür.

Program amacına uygun yatırım projeleri için AR-GE, ticarileşme, yatırım ve üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında Komite tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanır.

Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerinde; yatırımcının, üretilecek ürünün

potansiyel bir alıcısı ile proje paydaşı olarak geliştirme sürecinde ve ürüne yönelik talep konusunda işbirliği yapması beklenir.

Öncelikli ürün listesi

Öncelikli Ürün Listesi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)'nün tanımına göre orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerindeki ürünler ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünler arasından, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak Bakanlık tarafından tebliğle belirlenir.

Öncelikli Ürün Listesi, ekonomik ve teknolojik gelişmelere göre gerek görüldüğünde Bakanlık tarafından tebliğle revize edilebilir.

Yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesi ayrıca Program Portalında yayımlanır. Belirli bir çağrı periyodu kapsamında desteklenecek ürünler, çağrı duyurusu esnasında yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesinde yer alan ürünlerin sadece bir kısmını kapsayacak şekilde belirlenebilir ve çağrı planının ek listesi olarak Program Portalında yayımlanır. Belirli bir çağrı periyodu içerisinde yapılan tüm değerlendirmeler çağrı planının ek listesi olarak yayımlanan ürün listesine göre yapılır.

Listeye ulaşmak için [tıklayınız](#).

Başvuru, başvuruların değerlendirilmesine ve destek unsurlarına ilişkin esaslar

Başvuru: Bakanlık, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunur. Çağrı planları, çağrı kapsamında yer alacak sektör ve ürünler ile çağrı takvimi Bakanlık tarafından belirlenerek Program Portalında duyurulur. Programa sadece Türkiye'de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

Çağrıya istinaden Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, Program Portalında duyurulan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat ederek çağrı planlarında öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde ön başvuru işlemini tamamlar. Ön başvuruda istenecek bilgi ve belgeler Program Portalında yayımlanır.

Program kapsamında desteklenecek yatırımlarda, çağrı duyurusunda yer alan ürünlere yönelik olma ve çağrı duyurusunda belirlenen proje kapsamında yapılması öngörülen toplam harcamaların tutarından oluşan asgari proje tutarını karşılama koşulu aranır.

Ön başvuru ile üretilmesi planlanan ürünün çağrı duyurusunun ek listesi olarak yayınlanan ürün listesinde yer alıp almadığı, öngörülen proje tutarının çağrı duyurusunda belirlenen asgari proje tutarı koşulunu karşılayıp karşılamadığı, yatırımcı firmanın ve projenin çağrı duyurusunda belirlenen diğer temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı program yönetim ofisi tarafından tespit edilir. Ön başvuruda sunduğu bilgi ve belgelerin, Program ve çağrı duyurusu kapsamında belirlenen temel kriterleri sağladığı tespit edilen firma kesin başvuru yapmaya davet edilir.

Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesi ve bağımsız değerlendirme raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.

Başvuru sahibi, şayet varsa proje paydaşı ile imzaladığı uzlaşma protokolünü de kesin başvuruda ibraz eder.

Başvuruda Bakanlığa sunulan bilgi, belge ve raporlar TÜBİTAK ve KOSGEB değerlendirme süreçlerinde kullanılabilir.

Proje fizibilitesi

Her bir proje başvurusu için proje fizibilitesi sunulması zorunludur. Proje fizibilitesinde;

- a) İşletmenin mevcut durumu,
 - b) İşletmenin organizasyon yapısı, yönetim ve insan kaynakları,
 - c) Şayet varsa proje paydaşının bilgileri ve projeye sağlama öngörülen katkılar,
 - ç) Projenin tanımı ve kapsamı,
 - d) İhtiyaç analizi,
 - e) Pazar analizi,
 - f) Proje yeri ve uygulama alanı,
 - g) Projenin uygulama planı ve takvimi,
 - ğ) Şayet varsa AR-GE süreci tasarımı,
 - h) Yatırım süreci tasarımı,
 - ı) AR-GE ve yatırım sürecinin eş zamanlı devam etmesinin öngörüldüğü özel durumlarda detaylı eş zamanlı AR-GE ve yatırım süreçleri takvimi,
 - i) Yatırım tutarı ve yıllara dağılımı,
 - j) Üretim ve satış programı,
 - k) Projenin finansman kaynakları,
 - l) Program kapsamında talep edilen destek unsurları,
 - m) Risk analizi,
 - n) GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler) analizi,
- bölgelerine yer verilmesi zorunludur.

Bağımsız değerlendirme raporu

Bakanlık tarafından yetkilendirilen bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından hazırlanacak olan bağımsız değerlendirme raporunun çağrı planında öngörülen süre içerisinde Program Portalına yüklenmediği proje başvuruları detaylı değerlendirmeye tabi tutulmaksızın reddedilmiş kabul edilir.

Başvuruların değerlendirilmesi

Kesin başvurusu öngörülen takvim içerisinde eksiksiz tamamlanan projeler değerlendirmeye tabi tutulur.

Proje konusu ürünün üretilebilmesi için AR-GE gereksinimi olduğu durumlarda, ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespitini de kapsayacak şekilde AR-GE projesi değerlendirme süreci işletilir. AR-GE'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli olduğu veya on birinci fıkra uyarınca AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılır.

Yatırımcı firmanın KOBİ olması durumunda, projenin yatırım kısmı için Stratejik Ürün Destek

Programı kapsamında talep edilen bilgi ve formların sağlanacak desteklere hak kazanma açısından eksiksiz ve hatasız olarak tamamlanmış olması gerekir. Bu durum KOSGEB tarafından incelenir.

Başvuruların proje bazlı veya stratejik yatırımlar kapsamında devlet desteklerinden yararlandırılması noktasında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında talep edilen bilgi ve formlar yatırımcı tarafından temin edilir. Proje komisyonları tarafından Bakanlık tarafından sağlanabilecek devlet desteklerine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılarak görüş oluşturulur.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen inceleme ve değerlendirmeler, Bakanlıkça öngörülen takvim çerçevesinde eş zamanlı ve koordineli olarak yürütülür.

Komite, bu niteliklerin yanı sıra program destek bütçesi, pazar doygunluğu, katma değer katkısı gibi kısıtlar çerçevesinde önceliklendirme yapmak suretiyle desteklenecek projelerin sayısını, 100 üzerinden 70 puanın altında puanı olan projeler desteklenmemek kaydıyla belirleyebilir.

Destek unsurları

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için projelerin ihtiyaçlarına göre, AR-GE destekleri ve yatırım destekleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanır.

KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık tarafından ilgili kurumların kendi mevzuatı çerçevesinde uygulanır. Projelerin hangi destek unsurlarından yararlandırılacağı ise ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla Komite tarafından belirlenir. Komitenin destek kararları KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık yatırım teşvikleri açısından bağlayıcı niteliktedir.

Program kapsamında yatırımlara sağlanacak Bakanlık destekleri

Programa kesin başvurusu tamamlanan yatırım başvuruları için Komite tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamında destek verilmesine dair değerlendirme yapılır.

Komite, Program kapsamında desteklenmesine karar verdiği yatırımlardan, projelerin nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun gördüklerinin, 2012/3305 sayılı Karardaki stratejik yatırımlar çerçevesinde desteklenmesine karar verebilir.

Program kapsamında Komite tarafından desteklenmesine karar verilen yatırımlardan, ilgili karardaki gerekli koşulları sağlayan ve nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun bulunanlar, 2016/9495 sayılı Karar kapsamında desteklenmesi için Cumhurbaşkanı onayına sunulur ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanır.

Komite tarafından ve Cumhurbaşkanı kararıyla desteklenmesine karar verilen yatırımlar için ayrı bir başvuru ve değerlendirmeye gerek olmaksızın Genel Müdürlük tarafından teşvik belgesi düzenlenir. Teşvik belgesi kapsamında sağlanacak devlet yardımlarına ilişkin iş ve işlemler, ilgili mevzuat çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Program kapsamında sağlanacak TÜBİTAK destekleri

Program kapsamında AR-GE destekleri TÜBİTAK tarafından ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde sağlanır.

Kesin başvurusu tamamlanmış projelerden AR-GE ihtiyacı olanlar, ilgili mevzuatında öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından değerlendirmeye tabi tutulur. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteği sağlanabilecek projeler, program yönetim ofisine bildirilir. Komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için AR-GE desteği kararı alabilir.

TÜBİTAK'ın AR-GE desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri Komite tarafından tanımlanamaz. Ancak Komite, ihtiyaç duyulan AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla yürütüleceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla Program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılmasına karar verebilir.

Program kapsamında sağlanacak KOSGEB destekleri

Yatırımcı firmanın KOBİ olduğu başvurular KOSGEB tarafından Stratejik Ürün Destek Programı hükümleri çerçevesinde yatırım süreci desteklerinden yararlandırılabilir.

Komite, KOSGEB tarafından sağlanacak destek kalemleri ve miktarlarını, ilgili mevzuatın belirlediği sınırlar çerçevesinde belirleyebilir. Komitenin aldığı destek kararı, KOSGEB tarafından kendi ilgili mevzuatı çerçevesinde ayrı bir değerlendirme yapılmaksızın uygulanır.

KOSGEB desteklerinin Komite tarafından tanımlanması için başvuruda bulunacak KOBİ'lerin, 5/8/2009 tarihli ve 2009/15431 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan KOSGEB Tarafından Verilecek Hizmetler ve Desteklerden Yararlanacak Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere İlişkin Sektörel ve Bölgesel Önceliklerin Belirlenmesi Hakkında Karar ile tespit edilen sektörlerde faaliyet göstermesi, program başvurusundan en az 1 (bir) yıl önce kurulmuş olması ve proje paydaşı ile işbirliği yapması şartı aranır.

[İlgili Tebliğ için tıklayınız.](#)

5. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Tekstil Sektörüne Yönelik Yeni Teşvikler

7 Ağustos 2019 tarihli ve 30855 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1402 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla tekstil sektöründeki mevcut makine kapasitesinin daha verimli kullanılması ve bunun için sektörde halihazırda atıl durumda bulunan makinelerin işlerlik kazanması ile gelişmekte olan illerde istihdamın artırılması amacıyla Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’da değişiklik yapılmıştır. Geçici bir maddeyle yapılan bu düzenleme **31 Aralık 2020** tarihine kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu konuya ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında yapılan bir duyuruya göre, yeni uygulama ile istihdam hızını daha da artacak ve mevcut tesislerin yenilenmesini sağlanarak, yatırımcıların yenilikçi ürünleri rekabetçi olarak üretmeleri ve yeni ihracat pazarlarını yakalamaları temin edilecektir.

Bu çerçevede, birinci ve ikinci bölgede yer alan illerde gerçekleştirilen hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerine yönelik yatırımlarda temin edilen makine ve teçhizatlar teşvik kapsamında olacaktır. Bu makine ve teçhizatlar, kararda aşağıdaki tabloda gösterilen **34 ile** taşındığı, asgari **100 istihdam** sağlanması koşuluyla tabloda belirtilen istihdam desteğinden yararlanılabilecektir.

Tabloda belirtilen illerdeki ikinci el tekstil makineleri ile yapılacak yatırımlar, aynı illerdeki sıfır makinelerle gerçekleşen yatırımlara sunulan istihdam teşviklerinden belirtilen sürelerle yararlanacaktır. Ayrıca Yatırımcıların, birinci ve ikinci bölge illerindeki istihdamlarını korumaları halinde teşvik süreleri **2 kat** uygulanacaktır. Birinci ve ikinci bölge illerinde tekstil sektöründe daha önce sadece tevsî yatırımlarda yani kapasite artırımına yönelik yatırımlarda verilen teşvikler, artık sıfırdan yatırımlara da sunulacaktır.

Düzenlemede, taşımaya konu olan makine ve teçhizatın, asgari **3 yıl** süreyle firma aktifinde kayıtlı olduğu ve anılan bölgelerde fiziki olarak bulunduğu, adına teşvi belgesi düzenlenecek olan firma tarafından yeminli mali müşavir raporu ile tevsik edilmesi şartı da belirtilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı açıklamasında ayrıca, gelişmekte olan illerde öncelikli olarak istihdama önem verdiklerini vurgulayarak istihdamda önemli rol üstlenen tekstil sektörünü canlandırılması amaçlandığını belirtmiştir.

[İlgili Karar için tıklayınız.](#)

[İlgili duyuru için tıklayınız.](#)

İller	Yatırım Yeri Tahsisi	Sigorta Primi İşveren Hissesi	Sigorta Primi Desteği	Gelir Vergisi Stopajı Desteği
Elazığ, Erzincan, Malatya, Sivas	OSB ve EB Dışı	3 Yıl	-	
	OSB ve EB İçi	3 Yıl	3 Yıl	-
Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat	OSB ve EB Dışı	4 Yıl	-	
	OSB ve EB İçi	4 Yıl	4 Yıl	-
Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van		5 Yıl	5 Yıl	10 Yıl

6. Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda Yapılan Değişiklikler

17 Ekim 2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda değişiklik yapılmasına dair 1593 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 2 Ekim 2019 tarihli ve 30906 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yayımlandığı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Yapılan önemli değişiklikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

Hibe desteğine yönelik 12. maddenin 4. fıkrasında yapılan değişiklikle, teşvik belgesi kapsamında sabit yatırım harcamalarının Yeminli Mali Müşavir ile Bakanlığa ibraz edilmesi zorunluluğu kaldırılmaktadır.

Doğrudan yabancı yatırımlara yönelik ise, ek madde 1 aynı Karara eklenmiştir. Bu maddeye göre; asgari **5 Milyar TL** sabit yatırım tutarında ve komple yeni yatırım niteliğinde yatırım projelerine ilişkin olarak; 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununda tanımlanan yatırımcılar ile özel hukuka tabi yatırım projelerinin sözleşmelerini imzalamaya Sanayi ve Teknoloji Bakanı yetkili kılınmıştır. Bu kapsamda da kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanına giren iş ve işlemlerin, mevzuat gereği öncelikli olarak yerine getirileceği belirtilmiştir.

[İlgili Karar için tıklayınız.](#)

7. 2019 Temmuz Ayında Düzenlenen, İptal Edilen ve Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri

13 Eylül 2019 tarihli ve 30887 sayılı [Resmi Gazete 1. Mükerrer’de](#) yayımlandığı üzere 01.07.2019 ve 31.07.2019 tarihleri arasında Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca toplam 450 proje için Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) düzenlenirken 38 belge ise iptal edilmiştir.

8 milyar 618 milyon 402 bin 157 lira olarak hesaplanan YTB kapsamına alınan projelerde

planlanan yatırımların gerçekleştirilmesiyle 16 bin 911 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir. İptal edilen 38 YTB kapsamında ise 437 milyon 667 bin 238 lira sabit yatırım yapılması ve bin 591 kişinin istihdam edilmesi öngörülmüştü.

Ayrıca Temmuz ayı boyunca öngörülen sürede biten yatırımlar için tamamlama vizesi yapılan firmaların sabit yatırım tutarı 5 milyar 034 milyon 693 bin 339 lira, bu firmalarda istihdam edilen kişi sayısı 11 bin 974 olarak gerçekleşmiştir.

2019 Temmuz Ayında Verilen ve İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri				
	Sayısı	Sabit Yatırım Tutarı	İstihdam	Listesi
Verilen	450	8.618.402.157 TL	16.911	2019 Temmuz Ayına Ait Düzenlenen YTB Listesi
İptal Edilen	38	437.667.238 TL	1.591	2019 Temmuz Ayına Ait İptal Edilen YTB Listesi
Tamamlama Vizesi Yapılan	302	5.034.693.339 TL	11.974	2019 Temmuz Ayında Tamamlama Vizesi Yapılan YTB Listesi

8. 2019 Haziran Ayında Düzenlenen, İptal Edilen ve Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri

7 Ağustos 2019 tarihli ve [30855 sayılı Resmi Gazete'de](#) yayımlandığı üzere 1-30 Haziran 2019 tarihleri arasında Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca toplam 267 proje için Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) düzenlenirken 25 belge ise iptal edilmiştir. Tamamlama vizeleri yapılan projelerin sayısı 197'dir.

5 milyar 176 milyon 846 bin 470 lira olarak hesaplanan YTB kapsamına alınan projelerde planlanan yatırımların gerçekleştirilmesiyle 10 bin 864 kişinin istihdam edilmesi planlanmaktadır. İptal edilen 25

YTB kapsamında ise 242 milyon 116 bin 483 lira sabit yatırım yapılması ve 674 kişiye istihdam sağlaması öngörülmüştü.

Ayrıca Haziran ayı boyunca öngörülen sürede biten yatırımlar için tamamlama vizesi yapılan firmaların sabit yatırım tutarı 6 milyar 642 milyon 580 bin 106 lira, bu firmalarda istihdam edilen kişi sayısı ise 8 bin 886 olarak gerçekleşmiştir.

	Sayısı	Sabit Yatırım Tutarı	İstihdam	Listesi
Düzenlenen	267	5.176.846.252 TL	10.864	2019 Haziran Ayında Düzenlenen YTB Listesi
İptal Edilen	25	242.116.483 TL	674	2019 Haziran Ayında İptal Edilen YTB Listesi
Tamamlama Vizesi Yapılan	197	6.642.580.106 TL	8.886	2019 Haziran Ayında Tamamlama Vizesi Yapılan YTB Listesi

9. 2019 Mayıs Ayında Düzenlenen, İptal Edilen ve Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri

28 Temmuz 2019 tarihli ve [30845 sayılı Resmi Gazete'de](#) yayımlandığı üzere 01.05.2019 ve 31.05.2019 tarihleri arasında Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca toplam 501 proje için Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) düzenlenirken 39 belge ise iptal edilmiştir.

13 milyar 568 milyon 750 bin 470 lira olarak hesaplanan YTB kapsamına alınan projelerde

planlanan yatırımların gerçekleştirilmesiyle 19 bin 771 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir. İptal edilen 39 YTB kapsamında ise 11 milyar 860 milyon 661 bin 39 lira sabit yatırım yapılması ve 2 bin 108 kişinin istihdam edilmesi öngörülmüştü.

Ayrıca Mayıs ayı boyunca öngörülen sürede biten yatırımlar için [tamamlama vizesi yapılan firmaların](#) sabit yatırım tutarı 8 milyar 361 milyon 672 bin 100 lira, bu firmalarda istihdam edilen kişi sayısı 20 bin 618 olarak gerçekleşmiştir.

2019 Mayıs Ayında Verilen ve İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri				
	Sayısı	Sabit Yatırım Tutarı	İstihdam	Listesi
Verilen	501	13.568.750.470 TL	19.771	2019 Mayıs Ayına Ait Düzenlenen YTB Listesi
İptal Edilen	39	11.860.661.039 TL	2.108	2019 Mayıs Ayına Ait İptal Edilen YTB Listesi

10. Bakanlık 329 Gemiye Yatırım Teşvik Belgesi Düzenledi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında yapılan bir açıklamada Türkiye'nin, Uzakdoğu-Avrupa ana deniz rotasına yakın konumu, Karadeniz-Akdeniz deniz ticaretinin de merkezinde yer bulunmasından dolayı tersanecilikte, gemi sanayinde, deniz yolu ticaretinde fırsatlar ülkesi olduğu vurgulanarak, yerli ve yabancı yatırımcılara çağrıda bulunulmuştur.

Bakanlık hem istihdama olan katkısı hem de ürettiği yüksek katma değerden dolayı gemi inşa yatırımlarına önemli destekler sağlandığını belirtmiştir.

Bu kapsamda bakanlık tarafından son 7 yıl içinde 329 gemiye yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir ve bu projelerin 224 tanesi ise tamamlanmıştır. Tersanelerde gemi inşasında kullanılan sac, motor ve pervane gibi tüm malzemeler için KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti sunulmaktadır. İstihdam edilen işçiler için de 18 ay boyunca sigorta primi işveren hissesi desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca bu sektöre yönelik kurulacak ar-ge merkezleri için kurumlar vergisi muafiyeti, gelir vergisi stopaj teşviki, sigorta prim desteği ve damga vergisi istisnası gibi bir çok destek sunulmaktadır.

Açıklamada, gemi sanayisi, diğer alt sektörlerle de hizmet eden bir yapı olduğu, yerli ürün oranı arttıkça, sanayinin diğer alt sektörlerinin de büyüdüğü ve geliştirilen bir teknolojinin, başka sektörlerle de katkı sağladığı ve verimlilik artışı olarak ekonomiye geri döndüğünün altı çizilerek bugün denize indirilen gemilerdeki yerlilik oranının %55'i aştığı kaydedilmiştir.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

11. KOBİ'lere Yurtdışı Pazar Destek Programı ile 300 bin TL Destek

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı devreye aldıkları **Yurtdışı Pazar Destek Programı** ile ihracat rotasına yönelen KOBİ'lere; personel istihdamı, yazılım ve donanım, tanıtım ve hizmet alım giderleri gibi pek çok kalemde destek verecek. Programın destek miktarı 300 bin lira olarak belirlenip ve bunun % 70'i geri ödemesiz olacak. Yani 300 bin lira destek almaya hak kazanan bir KOBİ, bunun sadece 90 bin lirasını KOSGEB'e geri ödeyecek. Proje bazlı olarak hayata geçecek programın destek süresi 6 aydan 24 aya kadar sürebilecek.

Destek Tutarı: 300 bin TL (%70 Geri Ödemesiz)

Destek Süresi: 6 ay-24 ay

Destek Unsurları: Personel İstihdamı, Yazılım ve Donanım, Tanıtım ve Hizmet Alım Giderleri

Başvuru: 16 Eylül 2019 Pazartesi gününden itibaren E-Devlet üzerinden veya KOSGEB'in internet sitesinden Yurtdışı Pazar Destek Programı'na başvuru yapılabilir.

KOSGEB ile TİM iş birliğinde Yurt Dışı Pazar Destek Programı tasarlandı. Bu destek programının amacı, KOBİ'lerin ihracattaki payını, % 60'lara çıkarmaktır. Tabi bunun için, daha çok üreten, ihraç eden KOBİ'lere ihtiyaç duyuluyor. Yurtdışı Pazar Destek Programı işletmeleri ihracata hazırlamakla kalmayıp, bir manada marka haline gelmeleri için her türlü desteği sağlayacak.

Programdan ilk kez yurt dışına açılacak KOBİ'lerin yanı sıra, yurt dışı pazar payını artırmak isteyen KOBİ'lerde faydalanabilecek. Yurt Dışı Pazar Destek Programı kapsamında ihracat yapan KOBİ'lerin 6 farklı harcama kalemindeki giderleri karşılanacak.

1. Personel Desteği: KOBİ'lerin projelerde istihdam edecekleri personeller için 100 bin liraya kadar destek sağlanacak.

2. Yazılım ve Donanım Giderleri Desteği: Gelişmek ve büyümek isteyen KOBİ'lere satın alacakları yazılım ve donanımlar noktasında yine 100 bin liraya kadar destek sağlanacak.

3. Tanıtım Giderleri Desteği: KOBİ'lerin ürünlerini tanıtmak üzere yapacakları reklamları ve e-ticaret platformlarındaki harcamalarına 100 bin liraya kadar destek sağlanacak.

4. Yurt dışı Fuar ve Seyahat Giderleri Desteği: Bu destek, uluslararası fuar ve organizasyonlara katılmak isteyen işletmelerin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini kapsayacak. Bu kapsamda pek çok gider için 150 bin liralık destek sunulacak.

5. Test, Analiz ve Belgelendirme Giderleri: Proje kapsamında KOBİ'lerin ihracata yönelik ihtiyaç duydukları her türlü test, analiz ya da belge için üst limiti 100 bin liraya kadar bir destek sağlanacak.

6. Hizmet Alım Giderleri: KOBİ'lerin ihracata yönelik eğitimlerinden danışmanlığa, tasarımdan tescile ve nakliyeye kadar tüm hizmet alımlarına da yine 100 bin liralık bir destek sağlanacak.

İlk etapta, KOBİ'leri ihracata yönlendirmek için TİM-KOSGEB iş birliğinde bilgilendirme ve farkındalık toplantıları gerçekleştirilecek. KOSGEB'in Eğitim Programı, TİM'in İnovasyon Odaklı Mentörlük Programı çerçevesinde rehberlik destekleri verilecek. Kısacası işletmeler destekte KOSGEB'in, ihracatta TİM'in tecrübelerinden faydalanacak.

Türkiye'de yaklaşık 3,5 milyon işletmenin faaliyet gösterdiği ve bunların % 99'unun küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) oluşturduğu belirtildi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak KOBİ'lere KOSGEB'in Türkiye'ye yayılmış 92 müdürlüğüyle, ciddi katkılarda bulunuluyor. Bu kapsamda, sadece 2019 yılında, KOBİ'lere 1,7 milyar lira tutarında destek sağlandı.

12. İmalat Sanayi Dijitalleşiyor

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, akıllı dijital teknolojileri geliştiren ve akıllı dijital teknolojileri imalat sürecinde kullanan 258 işletmeye 71.5 milyon TL dijitalleşme desteği sağlayacaklarını bu tutarın 50.5 milyon TL'sinin geri ödemesiz olacağını belirtmiştir. 258 işletmenin 232'sini akıllı dijital teknolojilerini kendi iş süreçlerinde adapte etmek isteyen KOBİ'ler, 26'sını da akıllı dijital teknolojileri geliştiren KOBİ'ler oluşturacaktır.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

TÜBİTAK

13. Eurostars Türk-İskandinav Ortak Ar-Ge Projesi Çağrısı

TÜBİTAK'tan yapılan bir duyuruya göre, AB Komisyonu ve Türkiye'nin de dahil olduğu 36 EUREKA üye ülkesi tarafından finanse edilen ve Ar-Ge çalışmaları yürüten KOBİ'leri merkeze alan Eurostars-2 ortak proje çağrısı başvuruya açıldı. Türkiye ve İskandinav ülkeleri (Danimarka, İsveç ve Norveç) arasındaki işbirliğinin artırılması ve bu ülkelerdeki firmaların ortak Ar-Ge çalışmalarının Eurostars Programı kapsamında desteklenmesi hedeflenmektedir.

Destek oranı ve üst limiti:

Eurostars-2	Destek Üst Limiti	Destek Oranı	Son Başvuru Tarihi
KOBİ	-	%75	12 Eylül 2019
Büyük Şirketler	-	%60	

KOBİ'lerin proje harcamaları **yüzde 60**, büyük şirketlerinki ise **yüzde 75** oranında desteklenirken herhangi bir destek üst limiti bulunmamaktadır.

Başvuru şartları:

Katılımcılar aşağıdaki şartların hepsini karşılamak zorundadır;

- » Çağrı kapsamında en az bir Türk ve bir İskandinav ülkesinden birer kuruluşun teknoloji alanı ve sektör ayrımı olmaksızın güçlü bir pazar potansiyeli barındıran yenilikçi ürün, süreçler ve hizmetler geliştirmeye yönelik ortak Ar-Ge projeleri desteklenecektir.
- » Proje konsorsiyumunun lideri Ar-Ge çalışmaları yürüten bir KOBİ olmak zorundadır. Diğer KOBİ'ler, büyük şirketler ve araştırma enstitüleri ile üniversiteler de proje ortakları arasında olabilir.

- » Sunulan projenin en az yüzde 50'si ortak olan KOBİ veya KOBİ'ler tarafından yürütülmelidir.
- » Diğer ülkelerden sanayi ve yenilikçi kuruluşları da katılabilir ancak Eurostars kapsamında desteklenmezler.
- » Proje açıkça iki tarafın da katılımcılarının eşit bir katkısı bulunduğunu ve tüm katılımcılar için de eşit derecede önemli olduğunu göstermelidir.
- » Aynı ülkeden katılan proje ortakları bütçenin yüzde 75'inden fazlasını kontrol edemez.

Başvuru süreci:

Başvurular programın internet sitesi üzerinden **12 Eylül 2019** tarihine kadar alınacaktır. Başvuru için öncelikle Eurostars sitesi üzerinden kayıt olunmasına müteakip üyelik hesabından online başvuru formu doldurulmak suretiyle internet üzerinden yapılacaktır.

- » Form doldurulduktan sonra 2 finansal rapor başvuru formuna ek olarak siteye yüklenecektir. Yeni başlayan ve mali raporları bulunmayan şirketler iş planlarını yükleyecektir. Bu raporlar Türkçe dilinde de olabilir.
- » Başvuru, uluslararası değerlendirmeye tabi tutulup kabul edildikten sonra şirketler TÜBİTAK'a ulusal başvurularını yapacaktır.
- » Türkiye'den katılımcılar 1509-TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenecektir.

[Başvuru sitesi için tıklayınız.](#)

Proje ortağı aramak için Avrupa Girişimci Ağı (European Enterprise Network) kullanılması tavsiye edilmektedir. Aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz;

<https://een.ec.europa.eu/>

İlgili İskandinav ülkesinden proje ortağı bulmak için oluşturulan LinkedIn grubundan faydalanabilirsiniz. Aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz;

<https://www.linkedin.com/groups/8789769/>
[İlgili duyuru için tıklayınız.](#)

14. KOBİ'lerin İhtiyaçlarına Yönelik Uluslararası İşbirliği Çağrısı

TÜBİTAK'ın sitesinde yer alan bir duyuruya göre, KOBİ'lerin rekabet öncesi kapasitelerini artıracak ihtiyaçlarına yönelik projelerin desteklenmesini hedefleyen **Cornet Programı** Türkiye'nin ilk kez yer aldığı ve toplam 12 ülkenin katıldığı 28. Çağrıya çıkmıştır.

Destek unsuru	Destek Üst Limiti	Proje Süresi	Son Başvuru Tarihi
Araştırma Desteği	1.000.000 TL	Max. 24 ay	25 Eylül 2019

25 Eylül 2019 tarihine kadar açık kalacak olan çağrıya başvuran ve neticesinde başarılı bulunan projelerde Türkiye'deki araştırma ekibi için TÜBİTAK tarafından proje süresi boyunca maksimum **1.000.000 TL** (PTİ ve kurum hissesi hariç) araştırma desteği sağlanabilecektir. Azami proje süresi ise **24 aydır**.

Başvuru Şartları:

- » Türk firmalarının **Almanya, Avusturya, Belçika, Brezilya, Çekya, Hollanda, İsviçre, Japonya, Kanada, Peru** ve **Polonya'dan** oluşan 11 ülke ile işbirliğine olanak tanıyan söz konusu çağrı ile desteklenecek proje çıktılarının bir KOBİ grubunun faydasına olması ve proje çıktılarının yaygınlaştırılması beklenmektedir.
- » Çağrıya Türkiye'den yapılacak projelerde çağrı ortağı **en az 2 ülkenin** yer aldığı işbirliği projeleri desteklenebilecektir.

- » Uluslararası başvuruda AR-GE ve inovasyon faaliyetlerini sürdürecektir **akademi ortağı, KOBİ Şemsiye Kuruluşu** ve KOBİ'lerden oluşan bir **Kullanıcı Grubu** olmak üzere her ülkeden üçer paydaşın yer alması gerekmektedir.
- > **Projenin akademi ortağı**, ar-ge ve inovasyon faaliyetlerini yapar ve bir yükseköğretim Kanunu kapsamında yer alan yükseköğretim kurumları, eğitim ve araştırma hastaneleri, kamu kurum ve kuruluşları olması gerekmektedir.
- > **KOBİ Şemsiye Kuruluşu**; ihracatçı birlikleri, ticaret ve sanayi odaları, organize sanayi bölgeleri, vakıflar, dernekler ve bunların iktisadi işletmeleri ve meslek birlikleri gibi belirli bir alandaki KOBİ'leri temsil eder ve onların ihtiyaçlarını tespit ederek, proje konularını belirlenen ihtiyaçlara göre şekillendirilmesini sağlar.
- > **Kullanıcı Grubu** ise en az 3 KOBİ'den oluşur. Proje ekibinin çalışmalarını yönlendirecek ve projenin verimliliğini arttıracak bilgiler sağlar.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

KOSGEB

15. KOSGEB e-Akademi Sistemi ile Uzaktan Girişimcilik Eğitimini Başlattı

2019 Ocak ayı itibariyle girişimcilik desteğinde köklü değişiklikler yapan KOSGEB, Girişimciliği Geliştirme Destek Programı ile birlikte, imalatçı ve teknoloji tabanlı girişimcilere İleri Girişimci Desteğiyle **370 bin TL**, bu kapsamın dışında kalan geleneksel girişimcilere de **60 bin TL**'ye kadar destek sağlamaya başlamıştı.

KOSGEB'ten yapılan bir açıklamaya göre yeni oluşturulan e-Akademi sistemi ile Girişimciliği Geliştirme Destek Programı'ndan faydalanmak isteyen girişimciler için zorunlu olan ve bugüne kadar 1 buçuk milyon girişimci adayı faydalandığı Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi'ni artık e-Devlet portalı üzerinden sanal ortamda uzaktan eğitim modeliyle alabilmek mümkün hale gelmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim ile birlikte örgün girişimcilik eğitimi de devam edecektir.

KOSGEB e-Akademi ile birlikte, girişimci adayları tanımlanmış bir zaman dilimi ve mekan olmaksızın ve eğitimin iptali ve ertelenmesi söz konusu olmadan istedikleri anda eğitim alabilecektir. Eğitimcilerin eğitimi, akreditasyon ve eğitim materyali hazırlama gibi maliyetleri de giderilmiş olacaktır.

E-Sertifika:

Açıklamada Uygulamalı Girişimci Eğitimi'ni başarıyla tamamlayanlar için, girişimcilerin isterse bastırıp kullanabileceği elektronik ortamda bir sertifikanın da verileceği duyurulmuştur. Doğrulanması daha kolay ve kişiye özel olan sertifika sayesinde girişimcilerden para talep edilmeyecektir.

Eğitimin İçeriği:

KOSGEB e-Akademi'de Girişimci adaylarına girişimcilğe ilişkin temel kavramlar hakkında bilgi vermek ve girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla sınıf ortamında verilen 'Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi, 2019'da yürürlüğe giren Girişimciliği Geliştirme Destek Programı'na uygun olarak Geleneksel Girişimci Eğitimi ve İleri Girişimci Eğitimi olmak üzere iki ayrı aşamada verilecektir. Açıklamada belirtildiği üzere verilecek dersler aşağıdaki gibidir;

Geleneksel Girişimci Eğitimi'nde,

- » Girişimcilikte Temel Kavramlar,
- » Girişim Fırsatlarını Görme ve Fikir Yaratma / Geliştirme
- » Yapılabilirlik Analizi
- » İş Modelleri, Müşteriler, Değer Önerileri ve Gelir Kaynakları
- » Ekonomi, Endüstri, Rekabet ve Müşteri Analizi
- » Hukuki Altyapı
- » Girişimin Etik Temelleri
- » Pazarlama İlkeleri ve Yönetimi

olmak üzere **8** farklı dersten oluşan bir program tatbik edilecektir.

İleri Girişimci Eğitimi ise, Geleneksel Girişimci Eğitimi'nde verilen 8 derse ilaveten aşağıda belirtilen derslerle birlikte toplamda **16** derslik bir programı kapsamaktadır;

- » Networking (Ağ Kurma)
- » Girişimin Finansal Yapısının Belirlenmesi ve Yönetimi
- » Yeni Girişimler için Finansal Kaynaklara Erişim
- » Yenilik Yönetimi
- » Fikri Mülkiyet Hakları
- » Girişimin Profesyonel Yönetimi ve KOBİ'lerde Stratejik Yönetim
- » Büyüme Sürecinin Yönetimi ve Büyüme Stratejileri
- » İş Planı Geliştirme

Açıklamada ayrıca eğitimde kullanılmak üzere hazırlanan KOSGEB Girişimcilik El Kitabı'na da e-Akademi üzerinden erişilebileceği belirtilmiştir. 16 dersin bölümler halinde anlatıldığı Girişimcilik El Kitabı'nda, KOSGEB başkanı Prof. Dr. Cevahir Uzkurt ile birlikte alanlarında pek çok uzman ve akademisyenin makaleleri bulunmaktadır.

E-Akademi Sistemine Giriş:

E-Akademi sistemine girişimci adayları aşağıdaki linkten ulaşabilmektedir:

<https://lms.kosgeb.gov.tr/>
[İlgili duyuru için tıklayınız.](#)

16. Türkiye, KOBİ Politikalar Endeksinde 7 Başlıkta Bölge Birincisi

KOSGEB'den yapılan bir açıklamaya göre Türkiye, AB Komisyonu tarafından hazırlanan "Avrupa Küçük İşletmeler Yasası" kapsamında yayımlanan KOBİ Politikalar Endeksi Batı Balkanlar ve Türkiye Raporu'ndaki 10 başlıktan **girişimcilik, destek hizmetleri, finansmana erişim, standartlar ve teknik düzenlemeler, inovasyon, çevre ve uluslararasılaşma** olmak üzere 7'sinde bölge birincisi olarak büyük başarı elde edildiği belirtildi.

Açıklamada ayrıca KOBİ'lerin rekabet güçlerini artıracak, uluslararasılaşmalarını sağlayacak, finansmana erişimlerini kolaylaştıracak ve onların Ar-Ge ve yenilik kapasitelerini geliştirecek politikaların hayata geçirildiğini ve KOBİ'lere yönelik daha spesifik destek programlarının hazırlanmakta olduğu duyuruldu. Bu doğrultuda KOSGEB mevzuatının ve bilgi sistemi hizmetlerinin vatandaş odaklı olarak revize edildiği ve bürokrasiyi azaltmaya ve sadeleştirmeye yönelik çalışmaların devam ettiği vurgulandı.

Türkiye, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasına ilişkin çalışmalara ilk kez 2009 yılında dahil olmuştur. KOBİ Politikalar Endeksi Batı Balkanlar ve Türkiye Raporu'nda yer alan diğer ülkeler ise Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Makedonya, Karadağ ve Sırbistan'dır.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

Türk Eximbank

17. Eximbank'tan KOBİ'lere ve Yüksek Teknolojili Ürün İhracatçılarına Faiz İndirimi

Türk Eximbank'tan yapılan bir açıklamaya göre 2019 Ağustos ayına kadar toplam 25,4 milyar dolar olan ihracat desteğini yıl sonunda 48,4 milyar dolara yükseltme ve destek verdiği ihracatçı sayısını 12.500'e çıkarma hedefleri kapsamında KOBİ'lere ve yüksek teknoloji ürün üreten ihracatçılara kullanılan TL cinsinden kredilerdeki faiz oranı %15,19'dan **%11,84'e** indirilmiştir.

Söz konusu değişiklik oransal olarak **%22'lik** bir indirim meydana getirmiştir.

Açıklamada bu indirimle birlikte son 2 ayda, TL cinsinden kullanılan kredilerde toplam **%6** civarında bir faiz indirimi yapıldığı vurgulanmıştır. Böylece genel faiz oranlarının düşmesi ekonomiyi canlandırırken, bankanın verdiği düşük faizli kredilerle de ihracatçıların rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

[İlgili duyuru için tıklayınız.](#)

18. Eximbank'ın 2019 Faaliyet ve Hedefleri

Ticaret Bakanlığı bünyesinde gerçekleşen "Türk Eximbank 2019 Yılı İlk 6 Ay Faaliyet Değerlendirme Toplantısı"nda yapılan açıklamaya göre 2019 yılının ilk yarısında ihracat cumhuriyet rekoru kırarak **88,2 milyar dolara** ulaşmıştır. Dış ticaret açığı da **14 milyar dolar** olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı döneminde ise bu açık 41,9 milyar dolar seviyesindeydi.

Ülkenin dış finansman ihtiyacında da geçen yıla nazaran 28 milyar dolarlık azalma meydana gelmiştir. Yine ilk 6 aylık dönemde ihracat, büyümeye 12,2 puanlık bir destek vermiştir. 2018'in ilk 6 aylık döneminde ise bu sadece 4,1 puandı.

2019 Faaliyetleri:

Bakanlık bu doğrultuda Türk Eximbank'ın yılın ilk 6 ayında çok başarılı bir performans sergilediğini vurgulayarak bankanın "ihracat alacak sigortası" alanında Türkiye'de birinci sırada olduğunu belirtmiştir.

2019	Finansman Desteği	Ihracatın Finansman Oranı	Ulaşılan Firma Sayısı	KOBİ Oranı	Şube ve İrtibat Bürosu
İlk Yarısı Faaliyetleri	21,4 milyar dolar	%25,5	11,535	%72	16 Şube, 14 İrtibat Bürosu
Yıl Sonu Hedefleri	48,4 milyar dolar	%27	12,500	%75	20 Şube, 20 İrtibat Bürosu

Toplantıda Türk Eximbank'ın bankacılık sektöründe kredi büyüklüğü açısından 8. sırada, aktif büyüklüğü açısından da 9'uncu sırada yer aldığı değerlendirildi. Bankanın halihazırda 16 şube ve 14 irtibat bürosu bulunmaktadır.

İlk 6 aylık dönemde nakit kredi desteği sigorta ve garanti kapsamında **21,4 milyar dolar finansman desteği** sağlarken, ihracatın %25,5'i de Eximbank tarafından finanse edilmiştir. Yılın ilk 6 ayında sendikasyon, bilateral krediler, tahvil ihracı ve uluslararası kuruluşlardan 2,5 milyar dolarlık fon sağlanmıştır. Netice olarak ulaşılan ihracatçı sayısı Ocak ayının başından Haziran sonuna kadar geçen yıla oranla %12 artarak **11 bin 535'e** yükselmiştir. Bu sayının **%72'sini** KOBİ'ler oluşturmaktadır.

Kredi müşterisi olan firma sayısı %8 artarken, sigortalı ihracatçı sayısı da %27 artmıştır.

2019 Yıl Sonu Hedefleri:

Toplantıda Türk Eximbank'ın 2019 yılında **48,4 milyar dolar** finansman desteği vererek ihracatın **%27'sini** finanse edeceği hedefi vurgulanmıştır. Ayrıca ulaşılan firma sayısının da **12 bin 500'e** çıkacağı belirtilmiştir. KOBİ oranı ise **%75'e** kadar artacağı öngörülmüştür. 2019 sonuna kadar 4 şube ve 6 irtibat bürosunun daha açılması hedeflenmektedir.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

19. Yüksek Teknolojili Ürün İhracatına Yönelik Yeni Destek Paketi

Amaç ve Hedef:

Ticaret Bakanlığı, Türkiye'nin yüksek teknolojili ürün ihracatının artırılması ve yatırımda sermaye mali kullanımına önemli katkı sunması amaçlanan ve Türk Eximbank tarafından sağlanacak yeni bir finansman paketinin duyurusunu yaptı. Söz konusu paket ile ihracat potansiyeli yüksek ve istihdama büyük oranda katkı veren sektörlerle finansman sağlanarak ihracata verilen desteğin artırılması hedeflenmektedir.

Destek Kapsamı ve Limitleri

Türk Eximbank aracılığıyla bu yıl yüksek teknolojili ürün ihracatına Türk Lirası cinsinden **2 milyar TL**, döviz kredisi cinsinden de Türk menşeli yatırım mali alımlarına yönelik **100 milyon dolar**, orta ve yüksek teknolojili ürün ihracatına yönelik ise **500 milyon dolarlık** destek verilecektir.

Yüksek teknolojili ürün ihracatı gerçekleştiren firmalara KOBİ şartı aranmaksızın;

- » Bir yıla kadar vade opsiyonlarında mevcut program ve koşullarda Türk Lirası kredi kullanılacaktır. (Halihazırda 2 anapara taksitli 1 yıl vade opsiyonu faiz oranı %17,60'dır)

- » 1 yılı geri ödemesiz **üç yıla kadar vadeli** Türk Lirası kredi imkanı getirilerek faiz oranları 2 yıl vadeli devlet tahvili faizinin %70'i esas alınarak belirlenecektir.

İhracatçı firmaların, Türk menşeli makine ve ekipman yatırım mali harcamalarını özendirmek amacıyla kullanılacak döviz cinsinden orta uzun vadeli ihracata yönelik yatırım kredileri için ilgili projelerin gelir yaratma potansiyelleri dikkate alınarak **3 yılı geri ödemesiz** azami 10 yıl vade opsiyonu tanınacak ve bu kredilerde yarım (0,50) puan avantaj sağlanarak Euribor+%4,00 faiz oranı uygulanacak.

Orta ve yüksek teknolojili ürünlerin ihracatını gerçekleştiren firmalara döviz cinsinden orta uzun vadeli işletme sermayesi kredisi, azami 1 yılı geri ödemesiz azami 5 yıl vadeyle ve benzer vadedeki diğer kredilere göre 0,25 puan indirim yapılarak Euribor+%4,25 üzerinden kullanılacaktır.

[İlgili duyuru için tıklayınız](#)

Tarım ve Orman Bakanlığı

20. Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ 21 Ekim 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğde değişiklik yapılmasına dair son Tebliğ ise 03 Ağustos 2019 tarihli 30851 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

"Yatırımın Süresi" kenar başlıklı 10. maddesinin değişiklik öncesi ve sonrası hali aşağıdaki gibidir.

Eski:

11. Etap tarıma dayalı yatırım projelerinin tamamlanma son tarihi **1/8/2019**'dur. Bu tarih itibarıyla tamamlanamayan projeler, yatırımcıların talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi halinde kendi kaynakları ile doksan gün aşmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanır.

Yeni:

11. Etap tarıma dayalı yatırım projelerinin tamamlanma son tarihi **1/9/2019**'dur. Bu tarih itibarıyla tamamlanamayan projeler, yatırımcıların talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi halinde kendi kaynakları ile doksan gün aşmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanır.

[İlgili Tebliğ için tıklayınız.](#)

21. Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

2019/30 nolu "Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ," 5488 sayılı Tarım Kanunu ve 2016/8541 sayılı Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Karara dayanılarak 2 Ağustos 2019 tarihinde resmi gazetede yayımlanmış ve yayımlandığı gün yürürlüğe konulmuştur.

Amaç

Bu Tebliğ;

- » doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi,
- » tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için KOBİ'lerin desteklenmesi,
- » tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi,
- » kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi,
- » tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması,
- » yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması,
- » kırsal toplumda yerel kalkınma kapasitesinin oluşturulmasına katkı sağlamak

için yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

Kapsam

Bu Tebliğin kapsamı, **1 Ocak 2016 – 31 Aralık 2020** tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak için kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususlardır.

Yürütme: Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Yatırım Süresi: Yatırım projelerinin fiziki olarak tamamlanma son tarihi **15 Kasım 2020**'dir.

Yatırım konuları

Ekonomik yatırım konularında;

- a) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon,
- b) Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni tesislerin yapımı, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,

c) Yenilenebilir enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımı,

d) Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış ve/veya yapılacak tesislerde, toplu basınçlı sulama sistemleri için, sulama kooperatifleri ve sulama kooperatifleri üst birliklerinin sulama hizmetlerinin gerektirdiği elektrik enerjisini temin etmek amaçlı güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı ile üç dekadardan küçük olmaması şartıyla örtü altı kayıt sistemine kayıtlı mevcut modern seralarda kullanılmak üzere; yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı,

e) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar,

f) Hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Kırsal ekonomik altyapı yatırım konularında;

a) Kırsal turizm yatırımları,

b) Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri,

c) El sanatları ve katma değerli ürünler,

d) Bilişim sistemleri ve eğitimi, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Uygulama illerinin yatırım konuları

Program çerçevesinde 81 ilde;

a) Bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması,

b) Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması,

c) Su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması,

d) Soğuk hava deposu,

e) Çelik silo,

f) Hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması,

g) Yenilenebilir enerji kullanan yeni sera,

h) Yenilenebilir enerji üretim tesisleri,

i) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar,

j) Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konularından; kırsal turizm yatırımları, çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, el sanatları ve katma değerli ürünler, bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım Konuları		Hibeye Esas Üst Limit
Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi (Kooperatif, birlikler veya tüzel kişiler için)	Yeni Tesislerin Yapımı	2.500.000 TL
	Tamamlama	1.750.000 TL
	Kapasite Arttırımı	1.250.000 TL
Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi (Gerçek kişiler için)	Yeni Tesislerin Yapımı	1.250.000 TL
	Tamamlama	1.000.000 TL
	Kapasite Arttırımı	750.000 TL
Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi	Yeni Tesislerin Yapımı	500.000 TL
	Tamamlama ve Modernizasyon	
	Kapasite Arttırımı	

- » Hibeye esas proje tutarı alt limiti en az **50.000 TL'dir**. Bu limitin altındaki başvurular kabul edilmez.
- » Hibeye esas proje tutarının **%50'sine** hibe yoluyla destek verilir. Diğer %50'si oranındaki tutarı başvuru sahipleri temin etmelidir.
- » Proje bütçesi KDV (Katma Değer Vergisi) hariç hazırlanır.
- » Proje toplam tutarının; bu maddede belirlenen hibeye esas proje tutarını aşması durumunda, artan kısma ait işlerin proje sahiplerince aynı katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içerisinde tamamlanması gerekir. Bu durumun hibe başvurusu ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.
- » Küçük ve orta ölçekli ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerinin desteklenmesi amaçlandığından, başvuruda belirtilen proje toplam tutarı ile yatırım konusunun tam olarak gerçekleştirilmesi sağlanır.

Gider kalemleri

Bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde; öngörülen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan belirtilen giderler, Tebliğ'de belirtilen istisnalar geçerli olmak kaydıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yatırım uygulamalarına ait;

- » İnşaat işleri alım giderlerine,
- » Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine, hibe desteği verilir.

Proje sahibi, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini, yerini ve amacını proje yatırımının bitiminden itibaren beş yıl içinde değiştiremez.

Proje kaynaklarından karşılanamayacak giderler

- » Her türlü borçlanma giderleri ve faizler.
- » Başka bir kaynaktan finanse edilen harcama ve giderler.
- » Kira giderleri.
- » Kur farkı giderleri.
- » Arazi, arsa ve bina alım bedelleri.
- » Bina yakıt, su, elektrik ve apartman aidat giderleri.
- » Ayrı faturalandırılmış nakliye, montaj giderleri.
- » Bankacılık giderleri.
- » Denetim giderleri.
- » KDV de dâhil iade alınan veya alınacak vergiler.
- » İkinci el mal alım giderleri.
- » Proje yönetim ve danışmanlık giderleri.
- » Makine tamir ve parça alım giderleri.
- » Laboratuvar sarf malzemeleri.
- » Hibeye esas tutar ile aynı katkının beraber bütçelendirildiği bütün (monoblok) yapıdaki makineler ve ekipmanlar.

Program kapsamında; hibe sözleşmesi onaylanmayan projelerle ilgili yapılan hiçbir harcama karşılanmaz, bu giderlerden dolayı herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenilmez.

Uygun Başvuru Sahipleri

- » Kırsal ekonomik alt yapı konularından el sanatları ve katma değerli ürünler hariç başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin, Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.
- » Tüm yatırımlar için son başvuru tarihinden önce kurulan;
 - » a) Kollektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketler ve bunların aralarında oluşturdukları ortaklıklar,
 - » b) 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre kurulmuş kooperatifler ile 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine göre kurulan ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ile bunların üst birlikleri/iktisadi teşekkülleri, ekonomik yatırım konularına tüzel kişilik olarak başvurabilirler.
- » Yukarıda belirtilen kuruluşlar, kuruluş tüzüklerinde/ ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet alanları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir.
- » Bu kuruluşlar proje başvurusu, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetkili kurullarından son başvuru tarihinden önce yetki almış olması ve bu yetki belgesini proje başvurularında ibraz etmiş olmaları gerekir.
- » Tüm yatırımlara yönelik proje konularında başvuran tüzel kişiler idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olmalıdır. Tüzel kişilerin başvuru aşamasında idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olduklarına dair taahhütnameyi başvuru ekinde sunmaları gerekir.

Başvuru Süresi: Başvurular, Tebliğ'in yayım tarihi olan **2 Ağustos 2019** tarihinden itibaren **60 gün içinde** yapılır. Daha sonra elektronik ağ başvurular için veri girişine kapatılır.

- » Başvuracak gerçek ve tüzel kişiler, program konusunda il proje yürütme biriminden ihtiyaç duydukları bilgiyi alabilirler.
- » Program ile ilgilenen gerçek ve tüzel kişiler başvurularını "www.tarimorman.gov.tr" internet adresinden yaparlar.

Başvuruların Değerlendirilmesi

- » Program kapsamında, başvurusu alınan projelerin incelenmesi ve ilk değerlendirmeleri bu bölümde belirtilen kriterlere göre il proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılır. Başvuruların, Tebliğe, uygulama ve değerlendirme rehberine uygun olarak il düzeyinde değerlendirilmesinden il proje değerlendirme komisyonu sorumludur. Komisyon, son başvuru tarihini takiben en geç 45 gün içerisinde tamamlar ve görevi sona erer.
- » Nihai değerlendirme ise merkez proje değerlendirme komisyonunca yapılır. Nihai değerlendirme kararı Tarım Reformu Genel Müdürlüğün onayı ile kesinleşir. Bakanlığın bir başvuruyu reddetme ya da hibe vermeme kararı kesindir.
- » Kesinleşen değerlendirme sonuçları Genel Müdürlükçe il müdürlüklerine yazılı olarak bildirilir. Ayrıca hibe desteğine hak kazanan başvuru sahiplerine ait proje numaraları "www.tarimorman.gov.tr" internet sitesinde yayımlanarak ilan edilir. İl müdürlükleri kendilerine iletilen sonuçları, başvuru sahiplerine 10 gün içerisinde tebliğ eder.

Tatbikat projeleri ve kesin bütçelerin hazırlanması

Başvuru aşamasında, tatbikat projelerini hazırlamamış olan proje sahipleri hibe sözleşmesi imzalamadan önce mutlaka başvuru konusu ve amacına uygun tatbikat projelerini ve kesin bütçelerini hazırlamak, inşaat işleri ile ilgili mevzuat gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamak zorundadırlar.

Hibe sözleşmesi

Hibe sözleşmesi, il müdürü ile hibe başvuru sahibi arasında akdedilir. Hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanmış yatırımcı, hibeye esas proje tutarının %3'ü tutarında süresiz limit dâhilinde banka teminat mektubunu hibe sözleşmesi ile birlikte il müdürlüğüne verir veya hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının %3'ünü il müdürlüğü adına açılacak bir hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından teminat mektuplarının teyidi alındıktan sonra, defterdarlık muhasebe müdürlüğüne muhafazası için teslim edilir.

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi

Proje sahibi, projeyi hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak icra etmediği takdirde Bakanlığın ödemeleri yapmama ve/veya hibe sözleşmesini feshetme hakkı saklıdır. Bu durumda Bakanlık, ayrıca hibe miktarını azaltabilir ve/veya hibe kaynaklarından ödenmiş olan meblağların tamamen veya kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

Proje uygulamalarının izlenmesi

Projelerin uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi, il proje yürütme birimlerince yapılır. Gerek duyulması halinde il proje yürütme birimlerinde ilgili kamu kurumu elemanları da görev alabilir. Proje uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi ihtiyaç duyulduğunda Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne de yapılır.

Yatırımcılar, proje ile ilgili gelişmeleri içeren ilerleme raporlarını dört ayda bir il müdürlüğüne vermekle yükümlüdürler.

Yeni tesis ve tamamlama konusunda proje uygulayanlar, nihai rapor ile birlikte ilgili mevzuat gereği alması gereken izinleri, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve/veya yapı kayıt belgesi, demirbaş kayıt listesi, yatırıma ait fotoğraflar ile uygulama rehberinde belirtilen belgeleri il müdürlüğüne ibraz etmekle yükümlüdür.

Proje harcamalarının kontrolü

Yatırımcılar, projelerindeki bütçe ve iş planı çerçevesinde gerçekleştirdikleri inşaat, makine ve ekipman alım işlerine ait ödeme taleplerini ve belgelerini il müdürlüğüne teslim ederler.

[İlgili Tebliğ için tıklayınız.](#)

EKİBİMİZ

Ersin Nazalı

Yönetici Ortak, E.Hesap Uzmanı,
Avukat, Yeminli Mali Müşavir
ersin.nazali@nazali.com

Serap Geyik

Direktör, SMMM
Teşvikler ve Outsourcing Hizmetler
serap.geyik@nazali.com

Bu bültende yer verilen açıklamalarımız, görüş ve tavsiye niteliğinde olmayıp, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir; bu sebeple belirtilen konularda bir aksiyon almadan önce, bir uzmana danışmanızı tavsiye ederiz. NAZALI'ya işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Bu yazı hakkında daha fazla bilgi almak için lütfen Ersin NAZALI ve Serap GEYİK ile irtibata geçiniz.

İSTANBUL OFİS

19 Mayıs Cad. Dr. İsmet Öztürk Sok. No: 3 Elit Residence, Kat 10/28 - 29/60 Şişli 34360 İstanbul, Türkiye

Tel : +90 212 380 0640
Faks : +90 212 217 1890

ANKARA OFİS

Kızılırmak Mah. 1450 Sok. Ankara Ticaret Merkezi (ATM), B Blok No: 1/29 Kat 5 Karakusunlar, Çankaya, Ankara, Türkiye

Tel : +90 312 286 1006
Faks : +90 312 286 1007

İZMİR OFİS

Adalet Mah. Manas Bulvarı Folkart Towers B Kule, No 47/2209 Bayraklı, İzmir, Türkiye

Tel : +90 232 290 0998
Faks : +90 232 290 0999

BURSA OFİS

Odunluk Mah. Akpınar Cad. Efe Towers A Blok, No: 15/19 Kat 4 Nilüfer, Bursa, Türkiye

Tel : +90 224 441 1950
Faks : +90 224 441 1951

DENİZLİ OFİS

Sümer Mah. Çal Cad. Skycity İş Merkezi No: 1/41 Kat 5 Merkezefendi, Denizli, Türkiye

Tel : +90 258 252 1224
Faks : +90 258 252 1226